

การปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติในบทบาทการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

The Practice of Probation Volunteers in the Role of Remediation and Rehabilitation of Offenders in the Community

ปราโมทย์ ลีสินลา¹ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์²

Pramote Leesinla, Kampanart Wongwatthanaphong

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ว่ามีความเป็นมาอย่างไร มีกระบวนการหรือขั้นตอนในการทำงานอย่างไร ในการช่วยเหลือผู้กระทำผิดที่ถูกคุมความประพฤติ รวมถึงบทบาทและประโยชน์ของการมีอาสาสมัครคุมประพฤติ ว่าสามารถช่วยเหลืองานคุมประพฤติของกรมคุมประพฤติได้มากน้อยขนาดไหน เพราะอาสาสมัครคุมประพฤติถือเป็นบุคคลในชุมชนที่ใกล้ชิดผู้กระทำผิดมากที่สุด ดังนั้น อาสาสมัครคุมประพฤติ จึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยให้ผู้กระทำผิดสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข ไม่หวนกลับไปกระทำผิดอีก

คำสำคัญ (Keywords) : อาสาสมัครคุมประพฤติ; การแก้ไขฟื้นฟู; ผู้กระทำผิด

Abstracts

The objective of this academic article was to study the practice of probation volunteers in remediation and rehabilitation of offenders. How was it established? What was the process or procedure for assisting offenders under probation? What were the volunteers' roles and benefits for the Department of Probation? Indeed, they were residing in the closest community of the offenders. Therefore, the probation volunteers are important persons to help offenders to live a normal life in society, and not go back to commit crimes.

Keywords: probation volunteer; rehabilitation; offender

Received: 2022-07-23 Revised: 2022-08-01 Accepted: 2022-08-02

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Master of Public Administration Program Students, Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand, Phitsanulok. E-mail: pramote.l@psru.ac.th

² อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Master of Public Administration Program Lecturer, Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand, Phitsanulok. E-mail: pramote.l@psru.ac.th

บทนำ (Introduction)

การคุมความประพฤติเป็นวิวัฒนาการของการลงโทษผู้กระทำผิดตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 17 ในแนวทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟู (Rehabilitation) ซึ่งถือว่าพฤติกรรมของคนเป็นผลจากเหตุต่างๆ ที่มีมาก่อน ผู้กระทำผิดที่มีได้มีสันดานเป็นโจรผู้ร้าย แต่กระทำผิดไปเพราะสาเหตุจากสภาพแวดล้อม ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ตลอดจนความประมาทเลินเล่อ จึงสมควรได้รับการแก้ไขพฤติกรรมนั้นๆ ให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานของสังคม (Norms) คือ ให้ผู้กระทำผิดกลับตนเป็นพลเมืองดีได้ การคุมความประพฤตินอกจากจะมุ่งแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำผิดและเป็นการป้องกันสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรมแล้ว ยังเป็นการให้ผู้กระทำผิดได้มีโอกาสตอบแทนสังคมอีกด้วย ดังนั้น การคุมความประพฤติจึงเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มีความละเอียดอ่อนในการปฏิบัติ การแก้ไขฟื้นฟูด้วยวิธีการคุมความประพฤติต้องอาศัยหลักนิติศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ อาชญาวิทยา และหลักสิทธิมนุษยชนผสมผสานกัน โดยมีการดำเนินงานในรูปแบบต่างๆ เช่น การควบคุมให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขศาลอย่างเคร่งครัด การให้คำปรึกษาแนะนำตามหลักจิตวิทยา การบำบัดทางการแพทย์ การให้การศึกษา การฝึกอาชีพ การอบรมศีลธรรม ตลอดจน การให้การสงเคราะห์ ในด้านต่างๆ (กรมคุมประพฤติ, 2564: 16)

ประเทศไทยเริ่มมีการนำระบบคุมประพฤตินำมาใช้กับผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนก่อน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2495 ส่วนผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ นั้น แม้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 มาตรา 56 57 และ 58 จะได้บัญญัติถึงวิธีการเกี่ยวกับการคุมประพฤติไว้แต่อย่างไรก็ตามศาลคงใช้มาตรการรอกการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษเพียงอย่างเดียวโดยไม่ใช้วิธีการคุมความประพฤติ เนื่องจากยังไม่มีหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ที่จะรับผิดชอบดำเนินการตามคำพิพากษาของศาลได้

จนกระทั่งรัฐบาลได้ผ่านพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 และได้มีการจัดตั้งสำนักงานคุมประพฤติกลาง ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับกอง สังกัดสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม และได้เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2522 โดยดำเนินการในกรุงเทพมหานครก่อน จนปรากฏผลเป็นที่น่าพอใจ และเพื่อเป็นการให้โอกาสแก่ประชาชนในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศให้ได้รับประโยชน์จากวิธีการคุมประพฤติ จึงได้มีการเปิดดำเนินการสำนักงานคุมประพฤติในส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ เนื่องจากมีการขยายงานออกสู่ส่วนภูมิภาคมากขึ้น จึงทำให้สำนักงานคุมประพฤติกลางมีปริมาณงานมาก ขอบเขต อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น เพื่อประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน สำนักงานคุมประพฤติกลางจึงได้รับการยกฐานะให้เป็น “กรมคุมประพฤติ” เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2535 ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารบางส่วนของสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรมไปเป็นของกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. 2535

ในอดีตภาระหน้าที่การคุมประพฤติผู้กระทำผิดในประเทศไทยมีหน่วยงานรับผิดชอบอยู่หลายหน่วยงานทั้งกรมราชทัณฑ์ที่ดูแลงานคุมประพฤติขั้นพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก กรมพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ดูแลงานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน และกรมคุมประพฤติที่ดูแลงานคุมประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ แต่ด้วยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2544 เรื่อง แนวทางรูปแบบการปรับลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล และตามพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ให้กรมคุมประพฤติเป็นหน่วยงานหลักในการคุมความประพฤติผู้กระทำผิดทั้งในชั้นก่อนฟ้อง ชั้นการพิจารณาคดีของศาล และชั้นภายหลังศาลมี

คำพิพากษา ซึ่งนำมาสู่การถ่ายโอนงาน และกรมคุมประพฤติได้เพิ่มบทบาท ภารกิจ การ คุมความประพฤติเด็ก และเยาวชน ผู้ได้รับพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก

ดังนั้น ผู้กระทำผิดที่อยู่ในการคุมความประพฤติของกรมคุมประพฤติ ได้แก่

ผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ คือ ผู้กระทำผิดที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่ศาลพิพากษาหรือการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษจำคุกและกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56

ผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน คือ เด็กและเยาวชนที่ศาลเห็นควรใช้วิธีการคุมประพฤติ ตาม พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 และ ที่แก้ไข เพิ่มเติม มาตรา 132 มาตรา 138 มาตรา 139 และมาตรา 143 วรรคหนึ่ง

ผู้ได้รับพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก คือ ผู้กระทำผิดที่ศาลมีคำพิพากษา ให้ลงโทษจำคุก ซึ่งเป็นนักโทษเด็ดขาดที่ได้รับโทษมาแล้วตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ ราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 มาตรา 52 (5) และ (7) โดยได้รับการปล่อยตัวก่อนครบกำหนดโทษภายใต้เงื่อนไข การพักการลงโทษ หรือลด วันต้องโทษจำคุก (กรมคุมประพฤติ, 2564: 17)

เนื้อหา (Content)

1. ความหมายของการคุมความประพฤติ

การควบคุมและสอดส่อง เป็นรูปแบบและวิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่ให้โอกาสแก่ผู้กระทำผิดใน การปรับปรุงแก้ไขตนเองในชุมชน โดยไม่ต้องถูกควบคุมตัวไว้ แต่กำหนดเงื่อนไขการคุมความประพฤติไว้ ให้ ผู้กระทำผิดปฏิบัติ และมีพนักงานคุมประพฤติเป็นผู้ทำหน้าที่ควบคุมดูแลและสนับสนุนช่วยเหลือผู้กระทำผิด ตามระดับความเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำและสภาพปัญหาและความต้องการของผู้กระทำผิดแต่ละราย เพื่อให้ ผู้กระทำผิดไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำขึ้นใหม่ ตลอดจน ได้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัย มีคุณภาพชีวิตที่ดีและ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข (สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชุมพร, ม.ป.ป.)

2. อาสาสมัครคุมประพฤติ

งานอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทั่งวงยุติธรรม เกิดจากแนวคิด เกี่ยวกับการนำประชาชนและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุน แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนอันเป็นการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดตาม แนวทฤษฎีทฤษฎีใหม่ เพราะการที่จะให้การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดบรรลุวัตถุประสงค์ ลำพังพนักงานคุม ประพฤติฝ่ายเดียวคงไม่สามารถปฏิบัติงาน ได้ผลอย่างเต็มที่ จากความสำคัญดังกล่าวคณะรัฐมนตรีจึงประกาศ ให้ วันที่ 16 มีนาคมของทุกปีเป็น “วันอาสาสมัครคุมประพฤติ” ปัจจุบันพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. 2559 ได้กำหนดให้มีอาสาสมัครคุมประพฤติเพื่อช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติ โดยได้รับการแต่งตั้งจาก อธิบดีกรมคุมประพฤติ ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นอาสาสมัครคุมประพฤติต้องมีคุณสมบัติตามระเบียบ คณะกรรมการคุมประพฤติว่าด้วยการแต่งตั้งและถอดถอนอาสาสมัครคุมประพฤติ พ.ศ. 2561 จะต้องเป็นผู้ที่มี อายุตั้งแต่ 21 ปี ขึ้นไป จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือ เป็นผู้มีประสบการณ์

3. วัตถุประสงค์ของงานอาสาสมัครคุมประพฤติ

3.1 เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้เป็นอาสาสมัครคุมประพฤติในเรื่องกฎหมาย และกระบวนการพิจารณาคดีของศาล ตลอดจนปัญหา และสาเหตุของการกระทำผิดทั้งเด็กและผู้ใหญ่ รวมทั้ง แนวทางป้องกันและแก้ไข

3.2 เพื่อให้อาสาสมัครคุมประพฤติสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจน สามารถแนะนำช่วยเหลือผู้กระทำผิด ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด และประชาชนในท้องถิ่นเบื้องต้น

3.3 เพื่อให้อาสาสมัครคุมประพฤติช่วยเหลือผู้กระทำผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองดี ไม่กระทำการที่เป็นภัยต่อสังคม

3.4 เพื่อให้อาสาสมัครคุมประพฤติร่วมมือกับประชาชนในท้องถิ่นหาทางป้องกันมิให้ผู้กระทำผิดกระทำผิดซ้ำและกลับตนเป็นพลเมืองดี

3.5 เพื่อให้มีตัวแทนของประชาชนและตัวแทนของกระทรวงยุติธรรม คอยสอดส่องดูแลความประพฤติของผู้กระทำผิด รวมทั้งเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยจากสถานฝึกอบรม

3.6 เพื่อเป็นการสร้างศรัทธาให้ประชาชนและผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินงานของกระทรวงยุติธรรม

3.7 เพื่อป้องกันการเรียกร้องหรือหาผลประโยชน์อันมิชอบในคดี โดยอาศัยความรู้ทางกฎหมายของผู้ที่เกี่ยวข้องกับคดี เช่น จำเลย หรือบิดามารดา ผู้ปกครองของเด็กหรือเยาวชนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด

3.8 เพื่อกระตุ้นเตือนให้ประชาชนเข้าใจและสนใจกิจการงานของกระทรวงยุติธรรม ซึ่งเป็นมาตรการแบ่งเบาภาระคดีของศาลและป้องกันการกระทำผิดซ้ำ ตลอดจนช่วยเหลือกิจการมูลนิธิสงเคราะห์ของศาลเยาวชนและ ครอบครัว และมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด รวมทั้งเผยแพร่ภารกิจงานคุมประพฤติของกระทรวงยุติธรรมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

3.9 เพื่อให้อาสาสมัครคุมประพฤตินีบทบาทในการเป็นตัวคูณและเชื่อมโยงศาลกระทรวงยุติธรรมกับประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันตนเองและสังคมจากอาชญากรรมในด้านต่าง ๆ

3.10 เพื่อให้แนวคิดการสงเคราะห์ชุมชน การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในสังคม การลงโทษผู้กระทำผิดโดยไม่ใช้ระบบเรือนจำและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดเป็นรายบุคคลมีความเป็นรูปธรรมสามารถปฏิบัติได้ผลอย่างจริงจัง (กรมคุมประพฤติ, ม.ป.ป.: 28-29)

4. แนวทางการปฏิบัติงานอาสาสมัครคุมประพฤติในการกิจกรรมคุมประพฤติ

ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยบทบาทและวิธีการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติและบทบาท ของภาคประชาชน พ.ศ. 2560 ได้กำหนดให้อาสาสมัครคุมประพฤตินีบทบาทในการช่วยเหลือพนักงาน คุมประพฤติ ดังนี้ แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ติดตาม ดูแลช่วยเหลือ สงเคราะห์ผู้กระทำผิดหรือผู้ได้รับการสงเคราะห์ แสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้กระทำผิด ส่งเสริมสนับสนุนภารกิจของกรมคุมประพฤติ มีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม และบทบาทหน้าที่อื่นตามที่อธิบดีกรมคุมประพฤติดมอบหมาย

งานคดี

1. งานควบคุมและสอดส่อง มอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤติออกไปเยี่ยมเยียน ติดตาม สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือ ตักเตือน และสงเคราะห์ผู้ถูกคุมความประพฤติตามสภาพปัญหาและความต้องการ หากพบว่าผู้ถูกคุมความประพฤติประสบปัญหาต้องการได้รับการสงเคราะห์ นอกจากแจ้งให้สำนักงานคุมประพฤติให้การสงเคราะห์แล้ว อาสาสมัครคุมประพฤติสามารถให้การสงเคราะห์ตามกำลังความสามารถ หรือประสานงานภาคีเครือข่ายหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การช่วยเหลือสงเคราะห์ และติดตามดูแลผู้ถูกคุมความประพฤติดังกล่าวอย่างต่อเนื่องจนปัญหาความต้องการดังกล่าวได้รับการแก้ไข เพื่อให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขและสามารถแก้ไขปรับปรุงตนเองได้ รวมทั้งมอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤติติดตามผู้ถูกคุมความประพฤติที่ไม่

มาพบพนักงานคุมประพฤติเพื่อรับทราบเงื่อนไขการคุมความประพฤติหรือขาดนัดการรายงานตัว หากผู้ถูกคุมความประพฤติมาพบเพื่อรับทราบเงื่อนไขการคุมความประพฤติหรือรายงานตัวแล้ว สามารถมอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤติสอดส่องดูแลผู้ถูกคุมความประพฤติคนดังกล่าวต่อไปได้

2. งานแสวงหาข้อเท็จจริง มอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤติตรวจสอบบ้าน และสภาพแวดล้อม ของผู้ถูกสืบเสาะและพินิจที่เป็นจำเลย ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสืบเสาะ และพินิจ พ.ศ. 2560 ข้อ 8 (7) หรือสอบถามข้อมูลของนักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพิจารณาพักการลงโทษ และลดวันต้องโทษจำคุก โดยดำเนินการบันทึกถ้อยคำหรือรวบรวมหลักฐานผู้ประกอบการเสียหาย เพื่อนบ้าน หรือผู้นำชุมชน ตามข้อ 18 (2) (3) และ (4)

3. งานติดตาม เยี่ยมเยียน และสงเคราะห์ผู้กระทำผิดภายหลังปล่อย พนักงานคุมประพฤติสามารถมอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤติออกไปติดตาม เยี่ยมเยียนผู้กระทำผิดภายหลังปล่อย เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ และให้การสงเคราะห์ผู้กระทำผิดภายหลังปล่อย เพื่อให้กลับตนเป็นพลเมืองดีและไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ

4. งานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พนักงานคุมประพฤติสามารถมอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤติ ปฏิบัติงานในการติดตาม ดูแล แนะนำ แก้ไขฟื้นฟู หรือการดำเนินการใดๆ แก่ผู้อยู่ระหว่างการตรวจพิสูจน์และการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในด้านการสงเคราะห์ เป็นการให้คำแนะนำ สนับสนุนและส่งเสริมให้ได้รับสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพ การให้ความรู้ การฝึกอบรม ทักษะชีวิต การประกอบอาชีพ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือ ในด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตตามสมควร รวมทั้งการออกติดตามผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ที่ไม่มาพบพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อฟังคำวินิจฉัยว่าผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์เป็นผู้เสพหรือติดยาเสพติดหรือไม่ และให้มารับทราบแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นสามารถช่วยเหลือตนเอง และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ตามสมควร ตามมาตรา 40 ประกอบมาตรา 41 (3) แห่งพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. 2559

การมอบหมายงานคดีให้อาสาสมัครคุมประพฤตินอกพื้นที่ คดีที่ผู้ถูกคุมความประพฤติพักอาศัยอยู่ นอกเขตรับผิดชอบของสำนักงานคุมประพฤติที่ต้องไปรายงานตัว ต้องมีพื้นที่ติดต่อกัน มีความสะดวกในการ เดินทาง และไม่ประสงค์ที่จะโอนไปรายงานตัว รวมถึงผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร ของสำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 11 ที่ไม่มีอาสาสมัครคุมประพฤติในสังกัดสามารถมอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤตินในพื้นที่พักอาศัยของผู้ถูกคุมความประพฤติออกสอดส่องแทนได้ โดยพนักงานคุมประพฤติเจ้าของสำนวนตรวจสอบข้อมูลจากสำนักงานคุมประพฤติต้นสังกัดที่อาสาสมัครคุมประพฤตินิบัติปฏิบัติงานคดีในพื้นที่พักอาศัยของผู้ถูกคุมความประพฤติ (กรมคุมประพฤติ, 2564: 31-32)

5. การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

การแก้ไขฟื้นฟู (Rehabilitation) เป็นหัวใจสำคัญของงานคุมความประพฤติ เนื่องจากเชื่อว่าการกระทำผิดเป็นผลมาจากปัจจัยหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางจิตวิทยา ปัจจัยทางชีวภาพ และปัจจัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งแตกต่างกันไปแต่ละบุคคล โดยการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดต้องพิจารณาจากสาเหตุที่ทำให้เกิดการกระทำผิด และต้องแก้ไขที่สาเหตุของการกระทำผิดนั้นๆ โดยเน้นที่เข้าใจผู้กระทำผิดเป็นรายบุคคล เพื่อหาสาเหตุของการกระทำผิดและแนวทางแก้ไข โดยการค้นหาปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิด ควรพิจารณาทั้งด้านพฤติกรรม (Behavior) อารมณ์ความรู้สึก (Emotion) ความคิดความเชื่อ (Cognitive) เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ถูกคุมความประพฤติว่า ผู้ถูกคุมความ

ประพัตริยาไยใดมีสภาพปัญหา และ/หรือความต้องการในด้านใด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน และจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูเพื่อติดตามสอดส่อง ควบคุม ดูแล เยียวยาแก้ไขและให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ถูกคุมความประพฤติแต่ละราย

การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitation) เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงแก้ไข ปรับปรุง เจตคติความรู้สึก ความคิดและพฤติกรรมของผู้กระทำผิดให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโดยปกติสุข ไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก โดยพนักงานคุมประพฤติจะคอยดูแล สอดส่อง ช่วยเหลือด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งทางด้าน จิตวิทยา สังคมสงเคราะห์ และศาสตร์สาขาอื่นๆ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน (กรมคุมประพฤติ, 2564: 18-19)

6. การปฏิบัติงานการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (EM)

การแสวงหาข้อเท็จจริง

มอบหมายให้ดำเนินการตรวจสอบบ้านและสภาพแวดล้อมของผู้ถูกสืบเสาะและพินิจที่เป็นจำเลย ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสืบเสาะและพินิจ พ.ศ. 2560 ข้อ 8 (7) หรือ สอบถามข้อมูลของนักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการพิจารณาพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก โดยดำเนินการบันทึกถ้อยคำหรือรวบรวมหลักฐาน ตามข้อ 18 (2) (3) และ (4) เมื่อได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบ บ้านและสภาพแวดล้อมให้อาสาสมัครคุมประพฤติสอบถามข้อมูลนักโทษเด็ดขาดและความคิดเห็นของผู้ อุปการะ ผู้เสียหาย เพื่อนบ้าน หรือผู้นำชุมชน เพิ่มเติมเกี่ยวกับความเหมาะสมเรื่องการใช้ อุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (EM) กับนักโทษรายนี้และตรวจสอบสภาพแวดล้อม ที่พักอาศัยของผู้กระทำผิด เพิ่มเติมเกี่ยวกับความพร้อมในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว เช่น มีกระแสไฟฟ้า และสัญญาณ ดาวเทียม (GPS) หรือไม่ และบันทึกข้อมูลดังกล่าวในแบบรายงาน (อ.ค.ป.3/2) หรือแบบ (อ.ค.ป.3/3) รายงาน ให้สำนักงานคุมประพฤติทราบโดยด่วน

การควบคุมและสอดส่อง

1. มอบหมายงานคดีให้อาสาสมัครคุมประพฤติออกสอดส่องผู้ถูกคุมความประพฤติ ตาม ประมวล กฎหมายอาญา มาตรา 56 และผู้ได้รับการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุกที่ติดอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ ติดตามตัว (EM) ตามระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินการสอบถาม ให้คำแนะนำ ปรีกษา ดูแล ช่วยเหลือ สงเคราะห์ และตรวจสอบและบันทึกข้อมูลที่ได้ ในแบบบันทึกผลการสอดส่อง (อ.ค.ป. 3) แล้ว รายงาน ให้สำนักงานคุมประพฤติทราบในประเด็น ดังต่อไปนี้

1.1 การปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติ

1.2 การปฏิบัติตามข้อปฏิบัติในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวอย่างเคร่งครัด

1.3 ความพร้อมการใช้งานของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว สายรัดข้อเท้า แบตเตอรี่ สำรอง สายชาร์จอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวและแท่นชาร์จ สายชาร์จแบตเตอรี่สำรอง Adapter สำหรับ ชาร์จ แบตเตอรี่สำรองหรือชาร์จอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว

1.4 ผลกระทบทางสุขภาพอันเกิดจากการสวมใส่อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวของผู้ถูก คุมความ ประพฤติ เช่น มีอาการแพ้หรือมีอาการป่วย เป็นอุปสรรคต่อการรักษาอาการเจ็บป่วย หรือมี ผลกระทบ ทางด้านจิตใจ เป็นต้น

2. มอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤติตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่อได้รับการประสานงานจาก พนักงาน คุมประพฤติเมื่อปรากฏเหตุสัญญาณเครื่องติดตามตัวแจ้งเตือนที่ต้องตรวจสอบข้อเท็จจริง

เมื่อได้รับการประสานงานจากพนักงานคุมประพฤติ ให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงจากเหตุสัญญาณเครื่อง ติดตามตัวแจ้งเตือนที่ต้องตรวจสอบ ให้อาสาสมัครคุมประพฤติลงพื้นที่เพื่อดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง และรายงานผลการดำเนินงานตามแบบตรวจสอบข้อเท็จจริง (EM 2) ให้พนักงานคุมประพฤติหรือสำนักงาน คุมประพฤติทราบโดยด่วนที่สุด เมื่อพนักงานคุมประพฤติหรือสำนักงานคุมประพฤติได้รับรายงานให้บันทึก ข้อมูลผลการปฏิบัติงานดังกล่าวในระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ประกอบการเสนอชื่อรับรางวัลเชิดชูเกียรติต่อไป (กรมคุมประพฤติ, 2564: 32-33)

7. ความสำคัญของอาสาสมัครคุมประพฤติ

ผู้กระทำการผิดต้องการกำลังใจ การยอมรับและให้ออกาสของคนในชุมชน รวมทั้งมีอาชีพมีรายได้เพื่อดำเนินชีวิต อาสาสมัครคุมประพฤติถือเป็นบุคคลในชุมชนที่ใกล้ชิดผู้กระทำความผิดมากที่สุด ในการออกไปเยี่ยมเยียน ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำในการดำเนินชีวิต รวมทั้งการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้เลี้ยงตัวเองและครอบครัว

ดังนั้น อาสาสมัครคุมประพฤติ จึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยให้ผู้กระทำความผิดสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข ไม่หวนกลับไปกระทำความผิดอีก (กรมคุมประพฤติ, ม.ป.ป.)

8. บทบาทของอาสาสมัครคุมประพฤติ

อาสาสมัครคุมประพฤติมีบทบาทในการช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติภายใต้การกำกับดูแลของพนักงานคุมประพฤติ 6 ประการ คือ

8.1 แก่ไขพื้นที่ผู้กระทำความผิด

8.2 ติดตาม ดูแลช่วยเหลือ สงเคราะห์ ผู้กระทำความผิดหรือผู้ได้รับการสงเคราะห์

8.3 แสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้กระทำความผิด

8.4 ส่งเสริมสนับสนุนภารกิจของกรมคุมประพฤติ

8.5 มีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม

8.6 บทบาทหน้าที่อื่นตามที่อธิบดีกรมคุมประพฤติดมอบหมาย

ทั้งนี้ อาสาสมัครคุมประพฤติมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน และมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์อื่นตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การได้รับความช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลจากรัฐและการเสนอชื่อเพื่อขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เป็นต้น

ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นอาสาสมัครคุมประพฤติจะต้องมีคุณสมบัติ คือ

1. มีอายุตั้งแต่ 21 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

2. สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือเป็นผู้มีความรู้หรือประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 2 ปี ในด้านการแก้ไขฟื้นฟู ด้านการสงเคราะห์ ด้านการพัฒนาสังคมหรือชุมชน ด้านการพัฒนาพฤตินิสัย หรือด้านกระบวนการยุติธรรม หรือเป็นที่ยอมรับจากประชาชน ชุมชน หรือสังคม

3. ประกอบอาชีพโดยสุจริตหรือดำรงชีพโดยสุจริต

4. มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งแน่นอน

5. มีความประพฤติดี ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมและมีความเสียสละเป็นอย่างสูง พร้อมทั้งจะอุทิศตนเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานคุมประพฤติด้วยความเต็มใจ

6. สุขภาพร่างกายหรือจิตใจไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน และ

7. ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ คนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถอาสาสมัครคุมประพฤติมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 6 ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ โดยจะมีการประเมินทุก 2 ปี ผู้ผ่านการประเมินจะต้องเป็นผู้มีความประพฤติดี มีความประสงค์ที่จะปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัครคุมประพฤติและปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายทั้งนี้ อาสาสมัครคุมประพฤติอาจถูกถอดถอนได้หากมีเหตุตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ไม่ผ่านการประเมินหรือมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสมส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของอาสาสมัครคุมประพฤติและกรมคุมประพฤติ (ศรินยา, 2564: 2)

9. การพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครคุมประพฤติ

หลักสูตรอบรมอาสาสมัครคุมประพฤติแต่งตั้งใหม่ ประกอบด้วย 7 หัวข้อวิชา ดังนี้

1. นโยบายกรมคุมประพฤติที่เกี่ยวข้องกับงานอาสาสมัครคุมประพฤติ
2. กระบวนการยุติธรรมทางอาญาและภารกิจของกรมคุมประพฤติ
3. บทบาท อำนาจหน้าที่ของอาสาสมัครคุมประพฤติในการปฏิบัติงานตามภารกิจ
4. ประสบการณ์การทำงานของอาสาสมัครคุมประพฤติ
5. จริยธรรมและจรรยาบรรณของอาสาสมัครคุมประพฤติ
6. หลักการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาเบื้องต้น
7. ทักษะการสร้างเครือข่ายและความสัมพันธ์ของอาสาสมัครคุมประพฤติ

หลักสูตรพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครคุมประพฤติเฉพาะด้าน

1. การปฏิบัติงานเด็กและเยาวชน
2. การปฏิบัติงานในชุมชน
3. การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ
4. กลไกการให้บริการในพื้นที่
5. การดูแลผู้กระทำผิดคดีมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กรมคุมประพฤติ, 2564: 29-30)

นอกจากนี้ จะมีการให้อาสาสมัครคุมประพฤติได้รับการส่งเสริมสนับสนุนภารกิจของกรมคุมประพฤติในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อการแก้ไขฟื้นฟู เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมการประสานงานเพื่อขอรับการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมในด้านสถานที่จัดกิจกรรม วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ การระดมทรัพยากรในชุมชน

2. การสร้างเครือข่ายในการแก้ไขฟื้นฟูส่งเคราะห์ผู้กระทำผิด และผู้กระทำผิดภายหลังปล่อย เช่น การประสานงานกับบุคคล องค์กร หน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

3. การเผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์ภารกิจกรมคุมประพฤติและกระทรวงยุติธรรม และช่วยเหลืองานอื่นๆ ตามที่กรมคุมประพฤติและกระทรวงยุติธรรมกำหนด เช่น การรณรงค์ในพื้นที่ การประชาสัมพันธ์ การเป็นวิทยากรให้ความรู้ การปฐมนิเทศ การปัจฉินิเทศ การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย หรือการร่วมเป็นคณะกรรมการ เพื่อการบูรณาการด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในระดับพื้นที่ สนับสนุนภารกิจของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด ให้ความช่วยเหลือดูแลผู้ที่ได้รับความเสียหายหรือผลกระทบจากอาชญากรรม หรือประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความช่วยเหลือต่างๆ

การให้อาสาสมัครคุมประพฤติได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม

1. สอดส่อง ดูแล เผื่อระวัง แจ้งเบาะแสการกระทำความผิดกฎหมายภายในชุมชน เช่น อาสาสมัครคุมประพฤติพบการกระทำความผิดกฎหมายให้แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการต่อไป หรือ รับแจ้งข่าวเบาะแสการกระทำความผิดกฎหมายให้สอบถามข้อมูลเบื้องต้น วิเคราะห์ กลั่นกรองข้อเท็จจริงจากผู้แจ้ง ข่าวแจ้งเบาะแส แล้วดำเนินการส่งต่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
2. ให้ความรู้หรือจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือของประชาชน ในการป้องกันตนเอง และรักษาความสงบเรียบร้อยภายในชุมชน เช่น เข้าร่วมกิจกรรม หรือเป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับงานคุม ประพฤติและงานยุติธรรมที่ชุมชนจัดขึ้น
3. ร่วมคิดและวางแผนกับบุคคล ชุมชน หรือหน่วยงานอื่นในการจัดกิจกรรม เพื่อป้องกัน อาชญากรรมในชุมชน เช่น ร่วมประชุมพิจารณาแนวทางเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน
4. บำเพ็ญประโยชน์และประพฤติดนเป็นตัวอย่างให้แก่สังคม เช่น ให้ความร่วมมือหรือ บริจาคทรัพย์สินในการสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน (กรมคุมประพฤติ, 2564: 34)

บทสรุป (Conclusion)

การคุมประพฤติผู้กระทำความผิด เป็นรูปแบบและวิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดที่ให้อาสาสมัครคุมประพฤติเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขตนเองในชุมชน โดยไม่ต้องถูกควบคุมตัวไว้ แต่กำหนดเงื่อนไขการคุมความประพฤติไว้ซึ่ง ในการทำงานจะให้พนักงานคุมประพฤติฝ่ายเดียวคงไม่สามารถปฏิบัติงานได้ผลอย่างเต็มที่ จึงเกิดเป็นแนวคิด ในการนำประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุน แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในชุมชน จึงได้ กำหนดให้มีอาสาสมัครคุมประพฤติเพื่อช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติ โดยได้รับการแต่งตั้งจากอธิบดีกรมคุม ประพฤติ ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นอาสาสมัครคุมประพฤติต้องมีคุณสมบัติตามระเบียบคณะกรรมการคุม ประพฤติว่าด้วยการแต่งตั้งและถอดถอนอาสาสมัครคุมประพฤติ พ.ศ. 2561 จะต้องเป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 21 ปี ขึ้นไป จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือ เป็นผู้มีประสบการณ์

โดยบทบาทของอาสาสมัครคุมประพฤตินั้น อาสาสมัครคุมประพฤติจะมีบทบาทในการช่วยเหลือ พนักงานคุมประพฤติภายใต้การกำกับดูแลของพนักงานคุมประพฤติ คือ แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ติดตาม ดูแลช่วยเหลือ สงเคราะห์ ผู้กระทำความผิดหรือผู้ได้รับการสงเคราะห์ แสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้กระทำความผิด ส่งเสริมสนับสนุนภารกิจของกรมคุมประพฤติ มีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมและบทบาท หน้าที่อื่นตามที่อธิบดีกรมคุมประพฤติมอบหมาย

การปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติจะมีหน้าที่ ขั้นตอนและกระบวนการ ดังนี้

1. งานควบคุมและสอดส่อง มอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤติออกไปเยี่ยมเยียน ติดตาม สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือ ตักเตือน และสงเคราะห์ผู้ถูกคุมความประพฤติตามสภาพปัญหาและความต้องการ หรือประสานงานภาคีเครือข่ายหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การช่วยเหลือสงเคราะห์ และติดตามดูแลผู้ถูกคุม ความประพฤติดังกล่าวอย่างต่อเนื่องจนปัญหาความต้องการดังกล่าวได้รับการแก้ไข เพื่อให้ปฏิบัติตามเงื่อนไข และสามารถแก้ไขปรับปรุงตนเองได้
2. งานแสวงหาข้อเท็จจริง มอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤติตรวจสอบบ้าน และ สภาพแวดล้อม ของผู้ถูกสืบเสาะและพินิจที่เป็นจำเลย หรือสอบถามข้อมูลของนักโทษเด็ดขาดที่จะได้รับการ

พิจารณาพักการลงโทษ และลดวันต้องโทษจำคุก โดยดำเนินการบันทึกถ้อยคำหรือรวบรวมหลักฐานผู้ถูการผู้เสียหาย เพื่อนบ้าน หรือผู้นำชุมชน

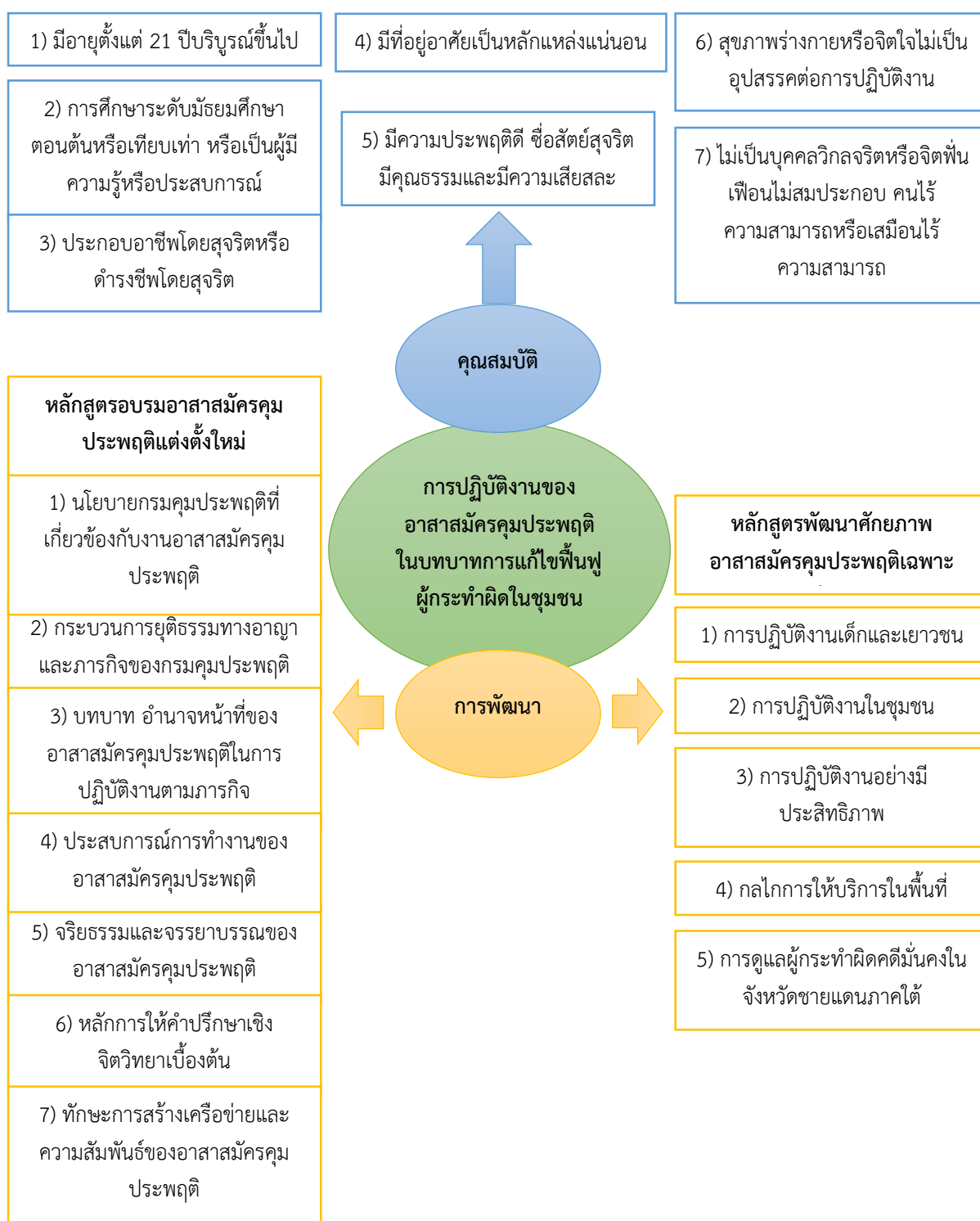
3. งานติดตาม เยี่ยมเยียน และสงเคราะห์ผู้กระทำผิดภายหลังปล่อย พนักงานคุมประพฤติสามารถมอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤติออกไปติดตาม เยี่ยมเยียนผู้กระทำผิดภายหลังปล่อย เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ และให้การสงเคราะห์ผู้กระทำผิดภายหลังปล่อย เพื่อให้กลับตนเป็นพลเมืองดีและไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ

4. งานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พนักงานคุมประพฤติสามารถมอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤติ ปฏิบัติงานในการติดตาม ดูแล แนะนำ แก้ไขฟื้นฟู หรือการดำเนินการใดๆ แก่ผู้อยู่ระหว่างการตรวจพิสูจน์และการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในด้านการสงเคราะห์ เป็นการให้คำแนะนำ สนับสนุนและส่งเสริมให้ได้รับสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพ การให้ความรู้ การฝึกอบรม ทักษะชีวิต การประกอบอาชีพ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือ ในด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตตามสมควร และให้มารับทราบแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ประโยชน์และความสำคัญของอาสาสมัครคุมประพฤติ คือ อาสาสมัครคุมประพฤติถือเป็นบุคคลในชุมชนที่ใกล้ชิดผู้กระทำผิดมากที่สุด ในการออกไปเยี่ยมเยียน ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำในการดำเนินชีวิต รวมทั้งการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้เลี้ยงตัวเองและครอบครัว จึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยให้ผู้กระทำผิดสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข ไม่หวนกลับไปกระทำผิดอีก

องค์ความรู้ที่ได้รับ (Knowledge)

ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติในบทบาทการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนนั้น มีความสำคัญมาก ในทุกๆ ขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นตอนการแต่งตั้ง รวมถึงการพัฒนาของอาสาสมัครคุมประพฤติ โดยในการแต่งตั้งอาสาสมัครคุมประเวตินั้น จะต้องมีความรู้คุณสมบัติคือ 1) มีอายุตั้งแต่ 21 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป 2) สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือเป็นผู้มีความรู้หรือประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 2 ปี ในด้านการแก้ไขฟื้นฟู ด้านการสงเคราะห์ ด้านการพัฒนาสังคมหรือชุมชน ด้านการพัฒนาพฤตินิสัย หรือด้านกระบวนการยุติธรรม หรือเป็นที่ยอมรับจากประชาชน ชุมชน หรือสังคม 3) ประกอบอาชีพโดยสุจริตหรือดำรงชีพโดยสุจริต 4) มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งแน่นอน 5) มีความประพฤติดี ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมและมีความเสียสละเป็นอย่างสูง พร้อมทั้งจะอุทิศตนเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานคุมประพฤติด้วยความเต็มใจ 6) สุขภาพร่างกายหรือจิตใจไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน และ 7) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ คนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ หลังจากที่มีการแต่งตั้งแล้ว ในการที่จะปฏิบัติงานจะต้องมีการพัฒนา โดยผ่านหลักสูตรอบรมอาสาสมัครคุมประพฤติแต่งตั้งใหม่ ซึ่งประกอบด้วย 7 หัวข้อวิชา ดังนี้ 1) นโยบายกรมคุมประพฤติที่เกี่ยวข้องกับงานอาสาสมัครคุมประพฤติ 2) กระบวนการยุติธรรมทางอาญา และภารกิจของกรมคุมประพฤติ 3) บทบาท อำนาจหน้าที่ของอาสาสมัครคุมประพฤติในการปฏิบัติงานตามภารกิจ 4) ประสบการณ์การทำงานของอาสาสมัครคุมประพฤติ 5) จริยธรรมและจรรยาบรรณของอาสาสมัครคุมประพฤติ 6) หลักการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาเบื้องต้น 7) ทักษะการสร้างเครือข่ายและความสัมพันธ์ของอาสาสมัครคุมประพฤติ และหลักสูตรพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครคุมประพฤติเฉพาะด้าน ดังนี้ 1) การปฏิบัติงานเด็กและเยาวชน 2) การปฏิบัติงานในชุมชน 3) การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ 4) กลไกการให้บริการในพื้นที่ 5) การดูแลผู้กระทำผิดคดีมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมคุมประพฤติ. (2564). คู่มือการปฏิบัติงานคุมความประพฤติผู้ถูกคุมความประพฤติที่เป็นผู้ใหญ่ตามพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. 2559. กรุงเทพฯ: กระทรวงยุติธรรม.
- กรมคุมประพฤติ. (2564). หลักสูตรการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครคุมประพฤติ ในการดูแลผู้กระทำผิดเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยให้สังคม. กรุงเทพฯ: กระทรวงยุติธรรม.
- กรมคุมประพฤติ. (ม.ป.ป.). ภารกิจกรมคุมประพฤติ. กรุงเทพฯ: กระทรวงยุติธรรม.
- กรมคุมประพฤติ. (ม.ป.ป.). “อาสาสมัครคุมประพฤติมีความสำคัญอย่างไร”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://probation.go.th/contentmenu.php?id=223> สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2565.
- ศรัณยา สี่มา. (2564). “อาสาสมัครคุมประพฤติ”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://library.Parliament.go.th/th/radioscript-rr2564-may1> สืบค้นเมื่อ วันที่ 29 มิถุนายน 2565.
- สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชุมพร. (ม.ป.ป.). “ความเป็นมา”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.chumphonprobation.com/index.php/เกี่ยวกับองค์กร/ความเป็นมา> สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2565.
- สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดชุมพร. (ม.ป.ป.). “งานอาสาสมัครคุมประพฤติ”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.chumphonprobation.com/index.php/อาสาสมัครคุมประพฤติ> สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2565.